

Nr 580

Av herr Lager, om förstatligande av de privata företagen för kollektiv trafik i Storstockholm.

(Lika lydande med motion nr 703 i Andra kammaren)

Frågan om den kollektiva närtrafikens ordnande i Stor-Stockholmsregionen, framför allt genomförandet av samtrafik med ett enhetligt och ekonomiskt rimligt taxeyesystem, har under senare tid allt mer och mer aktualiserats. Olika lokala organ, i Stockholms stad, Stockholms läns landsting, kommunala samarbetsorgan etc., har enträget framhållit nödvändigheten av en snabb lösning av problemen. Ett otal utredningar har redan gjorts eller pågår alltjämt. Frågan har också vid flera tillfällen ställts i riksdagen bl. a. från kommunistiskt håll genom interpellationer och motioner.

Det senkomna men välkomna initiativet från statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet att tillsätta en statlig utrednings- och förhandlingsman för att få fram samordnade lösningar och i samråd med de berörda kommunerna vidtagna konkreta åtgärder bör inte hindra delförslag, som kan underlätta den slutgiltiga lösningen av samordningsproblemet.

Förutom av statens järnvägar och Stockholms spårvägar ombesörjes kollektivtrafiken också av privata trafikföretag: Järnvägs AB Stockholm-Saltsjön (Saltsjöbadsbanan), Busstrafiken Stockholm—Björknäs—Värmdö, Busstrafiken Stockholm—Södertörn, Trafik AB Stockholm-Södra Lidingön (spårvägstrafik), Lidingö Omnibus AB, dotterbolag till Trafik AB Stockholm-Södra Lidingön och Mälaröarnas Omnibus AB. Därtill kommer det kooperativt dominerade Trafikaktiebolaget Stockholm—Kvarnholmen. Huvudparten av de enskilda trafikföretagen ägs av finanshuset Wallenberg.

Medan Stockholms stad anlägger sociala synpunkter på den kollektiva trafiken med betydande skattesubventionering för att hålla rimliga taxor, och medan samma betraktelsesätt måste kunna krävas av statens järnvägar, får det förutsättas att de privatägda trafikföretagen inte har något som helst intresse av att genom tillskott från annat håll åstadkomma samordnade och låga taxor till förmån för trafikanterna. De privatägda trafikföretagen utgör därmed en försvårande faktor i samordningssträvandena.

Ett förstatligande av de privata kollektiv-trafikföretagen skulle utan tveivel väsentligt underlätta de nödvändiga praktiska åtgärderna för att

åstadkomma samtrafik och enhetlig taxesättning inom storstockholmsområdet. Det skulle endast bli fråga om förhandlingar mellan staten och Stockholms stad samt övriga berörda kommuner. Jämsides med den statliga förhandlingsmannens utrednings- och samordningsarbete bör därför åtgärder vidtagas för en inlösning av de privatägda trafikföretagen.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär åtgärder i syfte att förstatliga de privata kollektivtrafikföretagen i Stor-Stockholm för att därmed underlätta samtrafik och enhetliga, för trafikanterna ekonomiskt rimliga taxor.

Stockholm i januari 1964

Fritjof Lager
